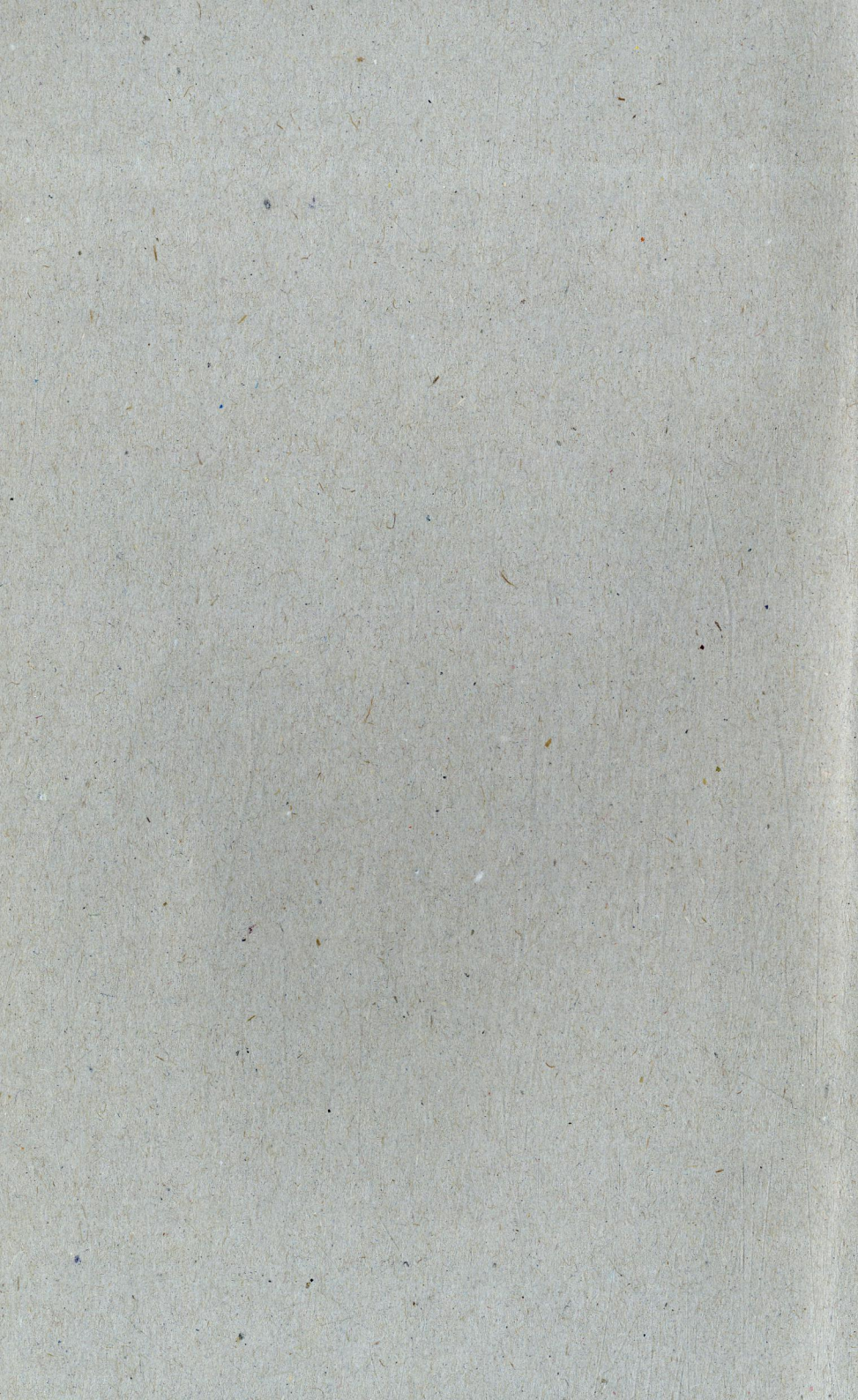

Енцикліка

345, 112
06 10

Львів. Бібліотека
А. С. С. Р.
~~13.817~~

Е Н Ц И К Л І К А ^{*)}

СВ. ОТЦЯ ПАПИ ПІЯ ХІ.

**До Достойних Братів Патріархів, Примасів, Архієпископів,
Єпископів і інших Ординаріїв, що удержують мир і єдність
з Апостольською Столицею**

**про БЛАГАЛЬНІ МОЛИТВИ, які слід засилати до Найсв.
Серця Христового в сучасних терпіннях людського роду.**

Достойні Брати!

Поздоровлення й благословенство апостольське.

Спонукані любовю Христа заохотили ми в минулому році в Енцикліці *Nova impendet* з дня 2 жовтня всіх синів католицької Церкви і взагалі всіх розумних людей до якогось святого суперництва в любові і в несенню помочі, щоби бодай в часті злагодити страшну нужду, яка впливає з економічної кризи і звідусюди гнобить людську суспільність. В предивній однодушності і рівному запалі послухали всі великодушно й ревно тої нашої заохоти. Але супроти зростаючої безвпинно нужди, збільшаються майже всюди ряди людей засуджених на бездільність. Тому що це трудне положення визискують бунтарі в користь своєї партії, знаходиться прилюдний лад просто в безпосередній небезпеці, а над людською суспільністю зависли розрухи і ще більша проза загибелі. В таких обставинах, спонукані тою самою Христовою любовю, взиваємо знов вас, Достойні Брати і повірених вам вірних та вкінці всіх людей і наминаємо кожного з окрема, щоби в приязній співпраці з ужиттям всіх можливих способів старалися зарадити нужді, під якою тепер держави вгинаються, а яка в будучности моглаби статися ще гіршіша.

Коли обняти оком предовгий і сумний похід нещасть, гірку спадщину після гріха, якими смертельна мандрівка чоловіка після упадку засіяна немов придорожними стаціями, ледви, чи

*) Подаємо цю Енцикліку в скороченню.

Львівська державна
наукова бібліотека
№ 7138

~~М. 868 ГЛ
1888 р.~~

появиться людство після потопу так глибоко і так загально навіщене стільки і такими великими язвами тіла й душі, які мучать його тепер. Бо страшні язви і нещастя, які є записані в історії народів по всі часи, навіщали раз оден край, а раз другий. Та тепер пригнобила фінансова і господарська криза ціле людство в такій мірі, що тим безнадійніше в ній замотується, чим більше старається з неї визволитися. Дійшло до того, що нема вже народу ані держави, суспільности ані родини, які або самі не попали в більші або менші труднощі, або також зачеплені руїною з іншого боку, не котилися в безодню. Навіть та горстка богачів, що розпоряджають просто великанськими маєтками і немов панують над світом; отже вони, а є їх дуже мале число, що непоміркованою жадобою збогачення причинилися й причиняються по більшій частині до такого нещасного положення; навіть вони — повторюємо — дуже часто перші падуть соромно жертвою тої кризи, потягаючи за собою в власну руїну засоби і маєтки широких мас. Отже в страшний спосіб здійснилися на мешканцях цілої земської кулі слова св. Духа, висказані колись про кількох проступних одиниць: „Чим хто грішить, тим буває покараний“ (Прем. 11, 17).

Боліючи в глибині серця над тим жалюгідним станом річей, відчуваємося наче приневолені якоюсь konieczністю висказати, о скільки дозволяє на це Наша людська неміч, ті самі почування любови, які Найсв. Серце Христове відчувало і кликати разом з Ним: „Жаль мені народу“ (Мар. 8, 2). Але більше треба оплакувати джерело, з якого походить те пресумне положення. Та ніколи більше, як тепер не виявилася правда слів св. Павла, висказаних з натхнення св. Духа, а саме, що „коренем всього злого є грошелюбство“ (1. Тим. 6, 10). Бо чи ж не лакому жадобу дочасних дібр названу справедливо поганським поетом „проклятою похітю золота“, чи ж не те брудне самолюбство, яке дуже часто є одинокою пружиною при полагоді конечних справ будь то індивідуальних, будьто міжнародних; чи ж вкінці лакізмство, під якоюнебудь назвою чи в якомунебудь виді воно виступає, не є головною причиною, що ціле людство бачимо тепер над берегом пропасти? Тому звідси повстають взаємні підозріння, що нарушують тривкість всяких взаємин між людьми; звідси підюджування ненависти, що вважає чужу власність за власну кривду; звідси гідке неопановане самолюбство, яке все підтягає тільки під власну користь та їй підпорядковує, і не тільки поминає, але свідомо топче користь інших; звідси вкінці нещасний

суспільний нелад і нерівний поділ дочасних дібр, завдяки якому горстка людей скупчує в своїх руках багатства держав і — як це ми в минулому році в Енцикліці *Quadragesimo anno* натякнули — керує довільно з великою шкодою народів торгівлею цілого світа.

Колиж би надмірний патріотизм і пересадний націоналізм (хоч упорядкована християнська любов не тільки не осуджує приязнання до Народу, навпаки, своїми засадами освячує його й оживляє), коли би того роду непоміркована любов себе і любов своїх вкралася в взаємні справи і взаємини народів, не було би вже такого безправства, якого не можна би оправдати. Бо те саме діло, яке по загальному осудови кождий вважав би за злочинне для приватного чоловіка, було би добре й похвальне, коли би його сповнено з любови вітчизни. На місце Божої заповіді про братню любов, яка всі племена і народи лучить під оком одного небесного Отця в одну велику родину, ввійшла би з конечности смертельна ненависть одних проти других. В поневірці були би святі устави, якими управляються держави, засади, що керують життям світським і релігійним. Захиталися би непохитні основи права й довіря, на яких опираються держави; згинув би вкінці безповоротно звичай, одіичений по батьках, який в почеси Бога і в вірному зберіганню Його заповідей бачив найкращу запоруку добробуту й безпеку держав.

Та найгрізніша небезпека лежить безспірно в тому, що бурителі кожного ладу, чи вони називаються комуністами чи інакше, збільшають серед такого замішання моральних понять тяжку економічну кризу і з нечуваною сміливістю докладають усіх зусиль, щоби голошенням безоглядної свободи знести насамперед людські і Божі закони, а відтак проголосити невблагану війну всякій релігії, ба навіть самому Богу. Отже рішилися цілковито вимазати з людської свідомости, і то від найраньшої молодости, всяку релігійну думку і всяке релігійне почування. Бо добре знають, що вже на все будуть могли відважитися, коли усунеться з людської душі Божу заповідь і Божу науку. І так стаємося свідками події, якої досі не було ще в історії людства, що безбожники, пірвані диявольською люттю, підносять свої погані прапори проти Бога і релігії на цілому світі.

Ніколи, що правда, не бракувало протягом історії нікчемних людей і атеїстів. Та були це люди дуже нечисленні, поодинокі і відосібнені і боялися або не вважали за вказане явно виступати зі своїми переворотними переконаннями. Їх то певно мав

на думці Псаломник, коли з натхнення Божого Духа написав слова: „Сказав безумний в своєму серці: нема Бога“ (Пс. XIII, 1; LII, 1). Там представляє такого безбожника, відокремленого в людському морі, який що правда не признає Бога своїм Творцем, та цей свій злочин скриває глибоко в душі. Однак за наших днів те погубне божевілля поширюється явно в рядах народу, втискається навіть до народних шкіл і без заслони являється в театрах. А щоби могло ще ширше розливатися, його апостоли послуговуються найновішими винаходами: кіном, грамофоном та хорами й промовами радія. Вивіновані власними друкарнями, печатають свої письма на всіх мовах і з міною та жестом побідників поширюють зовсім явно свою безбожну бібулу і свої видавництва. Та не кінець тому. Вони оснували зручно ділаючи політичні, господарські та військові організації і невтомно прямують до своєї ціли через своїх агітаторів, які на вічах, при допомозі плякатів і ілюстрованих часописів та якиминибудь іншими середниками вносять свою пропаганду будьто потайно, будьто явно в усі стани, суспільні групи і на отверту вулицю. Навіть їх університети спомагають той рух своєю повагою і співпрацею і так неструджені в своїх працях стільки осягають, що неоглядних, які з ними лучаться, не випускають уже зі своїх рук. На вид такої великої оборотности і помисловости, які на жаль є в службі тої нікчемної справи, приходить Нам на думку і тиснеться на уста ота пресумна скарга Христова: „Сини цього віку мудріші в своєму роді від синів світа“ (Лук. 16, 8).

Крім того проводирі і духовні батьки того ганебного руху уміють використати для своїх цілей сучасну нужду: бо поясняють хитрим способом народові, що релігія і віра в Бога є причиною так великих нещасть. Найсвятіший хрест Христа Спасителя, хрест, що є символом покори і вбогости, той хрест ставлять побіч знамени нинішнього імперіялізму. Релігію лучать приятним союзом з тими тайними стоваришеннями, які стільки нещасть привели на світ. І тим чином стараються не без успіху єднати гидку боротьбу проти Бога з боротьбою за насушний хліб, з домаганнями посідання власности, справедливої платні, відповідного помешкання і взагалі людських життєвих умовин. Посуваються навіть до того, що ставлять на рівні і справедливі природні домагання і надмірні, пересадні жадання, колиби з того мали якусь хочби позірну користь для своїх безбожних задумів і цілей. Представляють справу в такому світлі, начеби відвічні Божі закони противились людському щастю, хоч вони є найпевнішими спричин-

никами і сторожами того щастя, або начеби можна людськими силами при допомозі технічних здобутків нашої доби устійнити новий і ліпший лад світа, проти волі Найліпшого і Найвисшого Бога.

А є це справді болюче явище, що густі ряди людей в думці, що борються за поживу і культуру, в помішанню понять спомаганням таких видумок воюють замітами проти Бога і проти релігії. Та боротьба звертається не тільки проти католицької релігії, але проти всіх, що признають Бога Творцем і Найвисшим Володарем всесвіта. А тайні стоваришення готові завсіди по своїй природі — якінебудь вони булиби — спомагати якнайрадше ворогів Бога й Церкви, вислугуються і підсичують той рух, божевільний в ненависти, з якого напевно не зродиться ані суспільний лад, ані спокій, ані добробут, а зате невідклична погибель народів.

Той новий вид атеїзму, що визволює нагальні і дикі людські пристрасти, викрикує безлично на цілий світ, що не буде на землі ні спокою ні щастя доти, доки не згине з неї останній слід релігії і доки останнього слугу тої релігії не витнуть у пень. Начеби думали, що замість тої пречудної симфонії, в якій цілий світ „голосить славу Божу“ (Пс. XVIII, 2), запанує над землею вічна гробова тишина.

Знаємо дуже добре, Достойні Брати, що ті всі зусилля скінчаться нічим. Бо без сумніву в передбаченому часі „встане Бог і розсиплються його вороги“ (Пс. LXVII, 2), знаємо, що „ворота пекольні не переможуть його“ (Мат. 16, 18); знаємо, що Божественний Спаситель згідно з пророцтвом „убє землю лозиною своїх уст“, а „духом своїх губ побє безбожників“ (Єр. 11, 4); і страшна справді буде для нещасних людей та година, коли впадуть „в руки живого Бога“ (Жид. 10, 31).

Цю Нашу непохитну надію в остаточну побіду Бога й Церкви скріплює щодня (якаж нескінчена Божа доброта!) той шляхотний релігійний запал, який так наглядно підніс у всіх народах і державах безчисленно душі до Бога. Повіяв справді св. Дух могучим подихом по цілій землі. Захопив передовсім молодь і розпалив в їх грудях бажання здобувати верхи релігійного життя. Виніс її понад сірину щоденного життя і спонукав до найвисших діл. Цей Божий подих порушив справді всі душі, навіть опірні, кидаючи в глибину їх серця жар неспокою, розбуджуючи бажання Бога навіть у тих душах, що до того бажання не мали відваги признатися. Також всюди на світі знайшлися численні

гуртки охотних і великодушних людей, які пішли за нашим візванням, спрямованим до свігських, щоби вступали в ряди Католицької Акції і брали участь в єрархічному апостольстві. По містах і селах зростає безвпинно число тих, що з усіх сил прямують до розповсюдження християнського погляду на світ і бажають оформити життя держав в християнському дусі, прикладом власного непорочного життя додають своїм словам сили переконання.

Та на вид такої великої безбожності, такої поневірки всім, що святе, на вид погуби стільки безсмертних душ і такої великої погорди, виявленої Божому Маєстатові, не можемо, Достойні Брати, повздержатися від висловлення глибокого болю, який нас мучить. Підносимо голос з цілою силою Нашого Апостольського переконання в обороні потоптаних Божих прав і святої туги людської душі, що просто рветься до Бога. Ми мусимо це вчинити тим більше, бо ті гурти, навіяні діявольським духом, не вдоволяються тільки виголошуванням фраз, але стараються свої нікчемні заміри затяжною і мозольною працею якнайскорше здійснити. А горе людському родові, коли Бог, так дуже легковажений власним сотворінням, дозволить розіллється тій повені знищення і коли вжиє її, наче бича, щоби покарати світ!

Тому ми повинні, Достойні Брати, невтомно „побудувати мур для Ізраїлевого дому“ (Єз. 13, 5), зєдинити в непохитний фронт усі свої сили і себе самих проти тих ворожих гуртів, що загрожують не тільки Богу, але й людству. Бо в цій боротьбі йде про найважливішу річ, якої може піднятися людська свобода, або за Богом, або проти Бога. Це отже рішення, в якому йде про долю цілого світа. Бо всюди в політиці і в економії, в обичаях, науках, мистецтві, в державі, родині і товариствах стрічаємо те питання, від якого рішення все залежить. Тому то провідники матеріялістичого світогляду, який чваниться тим, що вже з цілою певністю виказав, що Бога нема, видяться приневолені визначувати щораз то нові дискусії над істнованням Бога, якого, як їм здавалося, вже усунули зі світа.

Тому закликаємо всіх у Господі, і одиниці і держави, щоби супроти тих великанських боїв, в яких іде про істновання людського роду, занекали того безладного самолюбства і пересадної власної любови. Бо вони запоморочують навіть і бистрі уми, коли хоч дещо вихиливалисяби поза тісні межі власної користи. Нехай всі злучаться хочби з нараженням, колиби була потреба, на поважні страти, щоби себе і цілу людську суспільність збе-

регти перед погибілю. В тому зєдиненню серцець і сил повинні проводити ті, що з гордістю називаються християнами, наслідуючи прегарний приклад християн з апостольської доби, коли „у множества віруючих було одно серце й одна душа“ (Діян. Ап. 4, 32). Однак нехай прилучаться також усі, що вірять у Бога і почитають Його з глибини душі, щоби страшну небезпеку, яка всім загрожує, відвернути від людства. Тому що кожда людська влада мусить конечно опиратися на вірі в Бога, бож він є непохитною основою кожного державного устрою, тому ті всі, що не бажать допустити до загального перевороту й державного розстрою, повинні щиро прямувати до того, щоби вороги релігії не могли довершити своїх задумів голошених явно з так великою пристрастю.

Упритомнюємо собі рівнож, Достойні Брати, конечність користати в тій боротьбі за престולי зі всіх чесних природних способів, якими розпоряджаємо. Тому виступали Ми за похвальним прикладом Нашого попередника Льва XIII рішучо за більше справедливим поділом дочасних дібр і вказували на ті способи, які найуспішніше моглиби запевнити здоровля і пружливість цілої людської суспільности, а немічним її членам лад і спокій. Бо сам Творець світа вляв в людські серця непоборне прямування до деякої чесної щасливости, яку вже тут на землі можнаби досягнути. Християнство признавало завсїгди справедливї прямування наукового поступу і добре понятий культурний поступ і спомагало їх ревною співпрацею.

Тому що на ту справді діявольську ненависть проти релігії, яка пригадує слова св. Павла про „тайну беззаконня“ (ІІ. Сол. 2, 7), не вистануть самі людські середники й обережність, думаємо, Достойні Брати, що не виповнилиби Ми свого Апостольського обовязку, колиби не виявили розкішних тайн світлости, які рівночасно зберігають утаєну силу опанувати сили темноти. Преці тоді, коли Христос Господь вертав з блесків гори Тавор і уздоровив біснуватого хлопця, а ученики, що не могли його улїчити, покїрно питали Його: „Чому ми не могли його вигнати?“ Господь відповів памятними словами: „Цей рід не виганяється хиба молитвою і постом“ (Мат. 17, 20). Це Боже напїмнення, Достойні Брати, слід приноровити на нашу думку тісно до хорїб нинїшної доби, бо й їх можна побороти тільки „молитвою й постом“.

Отже памятні на безрадність нашої природи і на нашу залежність від Творця світа, прибігаймо передовсім до молитви.

Віра учить нас про велику силу покірної і витривалої молитви...

Якийже предмет бувби гідніший молитви, як просьба за те, щоби віра в одного Бога живого й правдивого не заникала на землі?...

Ревна молитва усуне навіть причину теперішніх нещасть, а саме ненасичений голод дочасних дібр. Бо хто молиться, підносить зір в гору, до небесних дібр, які розважає і яких пожадає. Він вглиблюється в розважання над дивним ладом світа, зачеркненим Божою рукою, де нема пожадання марної слави, ніякого пустого суперництва за новий рекорд шкороности. І так прийде сама собою рівновага між працею й супочинком, яка в нинішніх суспільностях цілковито зникла з великою шкодою для фізичного, господарського і морального життя. Бо колиби ті всі, що для надміру продукції сталися безробітними й попали в нужбу, схотіли належний час посвятити молитві, вкінці і праця і продукція мусілиби бути зведені до властивої розумної міри. А суперництво, яке тепер ділить людськість на два великі табори, що борються з собою за марні дочасні вартости, замінилосяби в благородну, мирну боротьбу за небесні і непроминаючі добра.

Тимсамим бувби промощений також шлях до так пожаданого миру...

Для всіх маємо просити за мир, але передовсім для тих, яким припало відвічальне завдання правити людьми. Бо як мають дати мир своїм народам, коли його не мають самі в собі? Дар цього миру повинна принести, як учить Апостол, молитва...

Ті, що в поодиноких державах одного спільного Бога просять за мир для землі, не починають ворожнечі між народами. Ті, що в молитві величають Божий маєстат, не поширюють в своєму народі імперіялістичних ідей, не управляють того скрайного патріотизму, якому власна держава стається Богом. Ті вкінці, що безвпинно „Бога миру й любови“ (II. Кор. 13, 11) мають перед очима і до нього звертаються в молитвах через Христа, що є „нашим миром“ (Єф. 2, 14), справді не спінуть, поки від Давця всякого добра не надійде вкінці для „людей доброї волі“ (Лук. 2, 14), той мир якого світ не всилі дати...

А з молитвою повинна лучитися покута, то значить: дух покути і вправа в християнській покуті...

Нам це не є тайною і Ми над цим, Достойні Брати, глибоко боліємо, що в наших часах і саме поняття переблагання і покута і сама їх назва в багатьох утратили немало з давньої своєї

сили, завдяки якій родилися колись великі уми і спонукували до великих жертв...

Між погубні блуди наших часів треба зачислити те прямування, яке відділює моральність від релігії і позбавляє права всякої основи. Цю блудну думку можна було подекуди поминути і вона могла видаватися менше небезпечна, доки серед небогатих поширювалася і доки віра в Бога була ще спільною спадщиною цілого людського роду, так що навіть ті, які її явно не визнавали, але під впливом opinio мусіли мовчки з нею числитися. Та сьогодні, коли атеїзм заражує також народні верстви, страшні наслідки того блуду даються відчуті на кожному кроці і загально кидаються в очі. На місце моральних законів, які мусять упасти разом з занепадом віри в Бога, приходить необвнудана сила, що топче права всіх. Традиційну добру віру і чесність в діланні та ретельність у взаїмних відносинах, заступає тепер гидка погоня за зиском, а під її впливом неоден поступає безсоромно і віроломно в своїх справах та в справах ближніх. Справді, як можуть увійти в життя договори, коли нема ніякого зобов'язання в совісті? А який може бути примус совісті там, де нема ніякої віри в Бога, ніякого Божого страху? Бо коли усунемо ту основу, упадає всякий моральний наказ і не стане нічого на перепоні, щоби поступенно, але певно впали народи, суспільність, а навіть культура.

Отже покута є тим спасенним родом зброї, якої уживають хоробрі воїни Христа, що бажають боротися в обороні загального морального ладу і за його привернення; є тим родом зброї, який доходить до самого корення всякого зла, а саме до пожадання проминаючих діб і понижаючих життєвих розкошів. Беручи на себе охотно діла примирення, вирікаючися хоч з трудом приємностей, віддаючися ріжним ділам покути, християнський муж справді великодушно поневолює погорджені пристрасти, які тягнуть його до переступства проти морального закону. Отже коли той муж так дуже палає і ревністю про Божий закон і братньою любовю, якою повинен палати, тоді не тільки чинить покуту за себе і за прощення власних провин, але бере також на себе експіацію чужих гріхів, наслідуючи великі приклади Святих, що віддали себе самих нерідко в жертву примирення, щоби перетерпіти кару за гріхи цілого свого віку. При тому наслідує передовсім Божественного Спасителя, який стався Божим Агнцем, „що бере гріхи світа“ (Ів. 1, 29).

Чиж у тому дусі покори, Достойні Брати, не криється також тайна миру? „Нема миру безбожним“ (Іс. 28, 22), сказав св. Дух, які завсіди противляться і поборюють лад з природи, а тим-самим установлений Богом. Тільки тоді, коли той лад буде повернений, коли всі народи охотно і вірно будуть його призивати й зберігати, коли зовнішні справи народів і взаємні відносини з чужими державами будуть опиратися на тій основі, тільки тоді запанує на землі тривкий мир. Але тої бажаної зірниці тривкого миру не запевнять нам ні мірові договори, ні найсвятотчніші угоди, ні загальні конгреси і наради народів, ні благородні та щирі зусилля державних керманичів, коли перше не будуть признані освячені вказівки природного й Божого закону. Ніоден керманіч господарського життя, ніякий досвід у мистецтві правління не введе шляхом миру ладу в замотаних суспільних справах, заки в області самої економії не затріюмфує моральний закон, оснований на Бозі й совісти. Це головна пружина як політичного так і господарського життя народів, це вартість з усіх найпевніша; доки її стане, все інше не може захитатися, бо черпає свою силу з незмінного і вічного закону Божого, то є з наймогутнішого авторитету.

Але покута і поодиноким людям приносить тривкий супокій, бо відриває їх від земських і проминаючих дібр, а підносить до вічних, і обдаровує їх навіть серед найгірших труднощів і терпінь тим супокоем, якого світ не в силі дати ніяким богацтвом, ніякими розкошами.

Отже молитва і покута цедві сили, дані нам Богом в цьому життю, щоби ми нещасне людство, яке блукає самопас без провідника, довели знов до нього. Нехай вони розпорешать і винагородять першу і головну причину всякого неладу та відступства — маємо на думці відступство чоловіка від Бога. Але й народи стоять так само перед дуже важним рішенням: або повірять себе тим ласкавим і добродійним силам і покійно та з каяттям вернуться до свого Господа й Отця милосердя, або себе і ті скупі останки благословенства, які ще на землі полишилися, віддадуть цілковито в руки ворога, що противиться Богу, то є, на погібіль і духову руїну.

Отже не остається ніщо іншого, як тільки, щоби ми той бідний світ, який проляв так багато крови, викопав стільки гробів, знищив стільки величніх річей, позбавив вкінці стільки людей хліба і праці, не остається, повторюємо, ніщо іншого, як щиро

накликувати той світ сердечними словами св. Літургії: „Вернися до твого Господа Бога!“

А яку кращу нагоду до того зєдинення молитов і експіації моглиби Ми вам вказати, Достойні Брати, як урочистий день, що наближається, а який посвячений Найсолодшому Серцю Христовому? Тому що відоме є його особливе бажання, викликане любовю, щоби надолжити за людські гріхи, постановили Ми, щоби в усіх святинях світа по вічні часи що року, коли вертається свята річниця, прилюдно надолжувано за стільки зневаг, що ранять те Боже серце.

Маємо надію, що в тому році, в день посвячений Божому Серцю, сини цілої Церкви будуть на перегони прикладатися до перепросин за злочини і до зєднання Божих дарів. Приступаючи часто до Господньої Трапези і клячучи перед престолом, величаючи Спасителя людського роду, що укривається під заслоною Тайни, ви, Достойні Брати, будете дбати за те, щоби того дня в усіх святинях була врочиста експіація — нехай на те Серце, яке зазнало на собі гіркість усіх людських терпінь, перекинуть цілий тягар журб, що їх гноблять, визнаючи свою непохитну віру, непорушну надію і горячу любов, нехай за посередництвом премогучої опіки Діви Богородиці, Посереднички всіх ласк, занесуть сердечні молитви до того Найсолодшого Серця, за себе і за своїх, за батьківщину, за Церкву, за Христового Намісника і за інших Пастирів, так само за братів тої самої віри, чи живуть вони в згоді чи в незгоді, чи заражені безбожністю або невірством, вкінці навіть за ворогів Бога й Церкви, щоби нарешті на вернулися й жили.

Тої ревности в молитві і волі примирення нехай всі не перестануть розпалювати через цілу октаву... Нехай в тих днях відбудуться зі совісним узглядненням того, що Ми в горі виразно піднесли, ті богослуження які ви, Достойні Брати, залежно від місця і обставин, будете вважати за вказане і зарядите...

А в часі тої октави — яку бажаємо на цілій земській кулі посвятити переблаганню за гріхи, святій аскезі, приборканню пристрастей і окремим прилюдним молитвам — нехай вірні повдержуються від видовищ, забав і тілесних розкошів, хочби зрештою чесних; а ті, що втішаються більшою заможністю, нехай памятають про християнське умертвлення і обмежуються дещо в звичайному, хочби скромному способі життя, і те, чого собі відмовили нехай дадуть убогим, передовсім, що щедра милостиня, уділена бідним, причинюється найбільше до прощення провин

0,36 (1987)

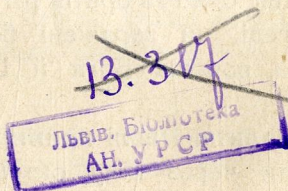
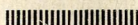
РА

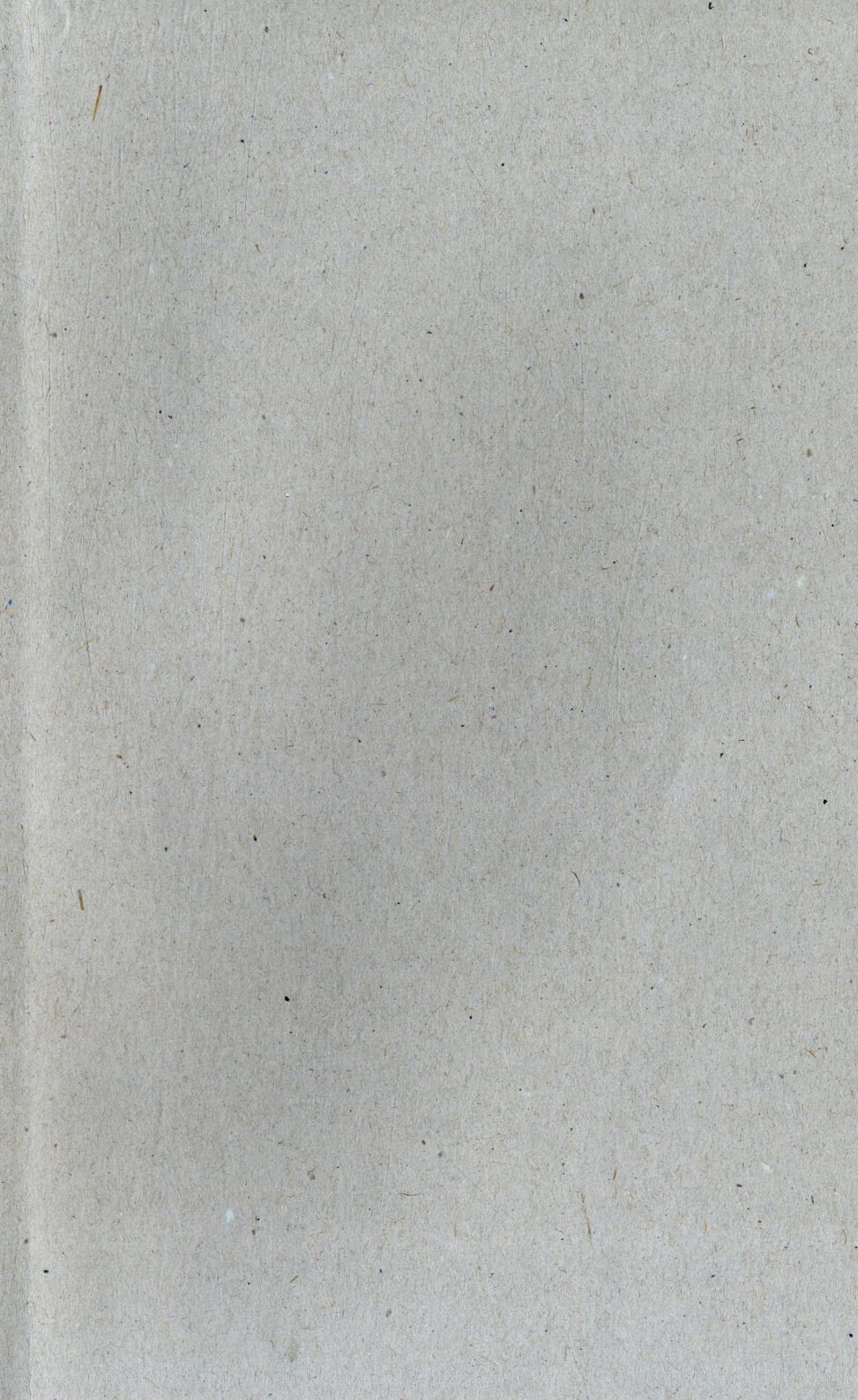
7138

і до позискання Божого милосердя. А ті, що терплять убогість, або з приводу безробіття та зменшених заріbkів мусять жити ощадніше, переняті духом християнського умиртвлєння, нехай з любови до Бога стараються терпеливо зносити недостаток, що їх навістив наслідком тяжких часів і загального положєння, до якого призначило їх в суспільности Боже Провидіння в своїх непрослідних, але безперечно ласкавих присудах; тягар убогости, дошкульніший тепер з приводу загальної крiзи, що не щадить нікого, нехай приймуть з рук Бога з покiрливiстю і довірям, нехай ум і серце піднесуть до Розп'ятого Христа... Нехай в тій думцi знаходять найпевнішу потiху, що приймаючи по християнськи труднощі й терпіння, найуспiшніше причиняються до того, щоби скорше вернулися часи миру й милосердя...

Дано в Римі, 3 мая 1932 р., в одинацятий рік Нашого понтифікату.

Папа Піій XI.

РА 7138

Енцикліка